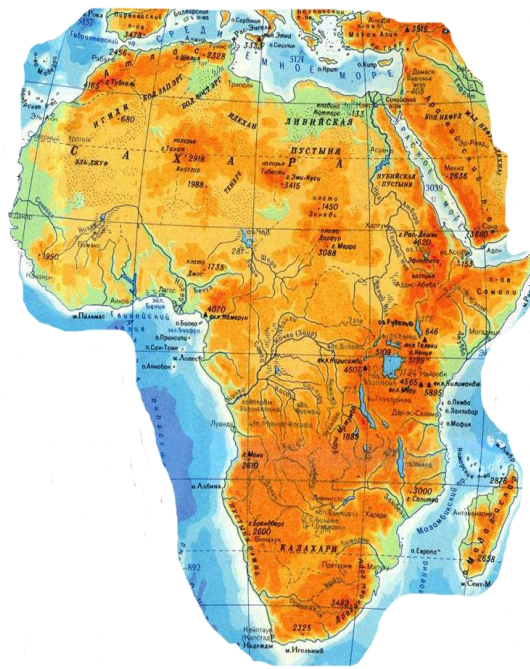

**Геологічна будова Африки. Рельєф
материка.
Закономірності розміщення корисних
копалин**

Географія, 7-А клас,
Федчук Л.В.

2014

Мета:

- узагальнити та систематизувати знання про геологічну будову, закономірності розміщення основних форм рельєфу та родовищ корисних копалин Африки;
- перевірити основні поняття теми;
- вдосконалювати практичні вміння та навички роботи з картами атлас.
- розвивати мовлення, логічне мислення, уважність, самостійність у роб
- творчі здібності учнів;
- виховувати інтерес до предмету.

Обладнання: фізична карта Африки, атласи, підручники, шаблони Африки, контурні карти, ілюстрації учнів до уроку.

Основні поняття: геологічна будова, платформа, щит, область складчастості, грабен, вулкан, плоскорір'я, гори, западина, форми рельєфу, корисні копалини.

Тип уроку: узагальнення та систематизація вивченого матеріалу.

Форми, методи та прийоми роботи:

- географічна розминка;
- гра «Географічний футбол»
- фронтальне опитування
- індивідуальна робота;
- робота з підручником;
- робота з картами, атласами, шаблонами;
- творча робота учнів;
- Вправа «Заверши відповідь»

Хід уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація опорних знань та вмінь

1. Географічна розминка

«Диктант у долоні»

Фіксуємо все, що стосується Африки

- екваторіальний ліс;
- саванна;
- зебра;
- білий ведмідь;
- слон;
- баобаб;
- жираф;
- лось;
- білка;
- носорог;
- Сахара;
- Десна;
- Єгипет;
- Донецьк;

2 Гра «Географічний футбол»

Учитель (або один із учнів) ставить запитання за картою, показуючи географічні об'єкти, що характеризують географічне положення Африки.

3 Фронтальне опитування

- У чому полягає особливість географічного положення Африки? Назвіть і покажіть на карті крайні точки Африки.
- Які океани і моря омивають береги Африки?
- Які етапи у вивченні і дослідженні материка можна виділити?
- Який взаємозв'язок існує між будовою земної кори й основними формами рельєфу?

4 Творча робота

(візуалізація Африки через асоціативне сприйняття учнів (Домашнє завдання)

ІІІ. Мотивації навчальної та пізнавальної діяльності

Наступними етапами вивчення материка за типовим планом є дослідження історії формування Африки, її рельєфу та корисних копалин. Невипадково, всі названі етапи вивчаються у певній послідовності, адже вам відомо, що від внутрішньої будови земної кори, історії її формування протягом геологічного розвитку землі залежить розміщення основних форм рельєфу та корисних копалин. Сьогодні на уроці вам потрібно знайти та з'ясувати, як названа географічна закономірність представлена в Африці. Для цього вам стануть пригоді вміння працювати з тематичними картами атласу.

ІV. Основний зміст роботи на уроці.

A Виступи учнів

1. Геологічний розвиток материка.

В основі Африки лежить давня Африкано-Аравійська платформа. Вік гірських

порід, що складають її кристалічний фундамент, - 2-3 млрд років. На північному

заході та крайньому півдні до цієї платформи примикають складчасті області. Рухи земної кори, які супроводжувалися численними землетрусами виверженнями вулканів, призвели до утворення найбільшого на суходолі розлому земної кори – Східноафриканського, який тягнеться х Євразії через Червоне море, Ефіопське нагір'я до гирла річки Замбезі й продовжує розширюватися.

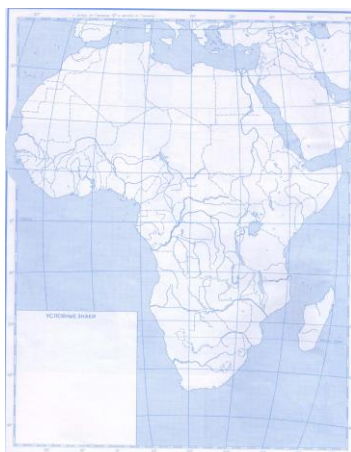
Складчасті структури - 4% площі Африки.

2. Рельєф.

Характерне переваження величезних крутих плоскогір'їв з обривами розташованих на різних висотах. На окраїнах материка височіють гірські

хребти, на узбережжях океанів розташовані невеликі низовини. Найвищі масиви – Ефіопське нагір'я та Східноафриканське плоскогір'я (в східній частині Африки). Їх утворення пов'язане з деформаціями земної кори в зоні розламу. Розлами супроводжувалися вулканічною діяльністю, тому на Східноафриканському плоскогір'ї та Ефіопському нагір'ї є великі ділянки лавових плато та великі вулканічні масиви. Плато – плоско піднята рівнина зі слабо розчленованою поверхнею, відділена від сусідніх рівнинних просторів добре вираженими крутими схилами. Із розламами пов'язане утворення найвищих гір Африки – Кіліманджаро, Кенії та Рувензорі. Вони розташовані поблизу екватора й піднімаються більш ніж на 5000 м над рівнем моря.

На північному заході материка височіють гори Атлас, утворені в епоху

Альпійської складчастості. Уздовж південного узбережжя материка тягнуться невисокі Капські та Драконові гори.

Б Практикум

Позначення в зошитах на шаблоні Африки географічної номенклатури рельєфу материка.

Учитель:

Значну роль у формуванні сучасного рельєфу Африки відіграють зовнішні процеси: вітер, вивітрювання, річкова ерозія. У піщаних пустелях (ергах) вітер створює піщані горби – дюни та бархани.

3. Корисні копалини

Африка багата на корисні копалини, розміщення яких обумовлено геологічною будовою материка. Тут зосереджені найбільші у світі родовища алмазів, золота, уранових руд, близько половини світових запасів міді.

Особливо багаті на рудні корисні копалини Східна та Південна Африка.

ка ,утворення яких відбулося під час виверження магми з глибини Землі та потрапляння її в товщу земної кори вздовж ліній розламів. Із розламами пов'язане утворення так званого мідного поясу – району унікальних родовищ руд. Відкриття родовища алмазів и золота в другій половині ХІХ ст. підсилило приплив білих переселенців до Африки и сприяло колонізації материка. Узбережжя Гвінейської затоки – нафта та газ.

Рудні

- ▲ Залізні
- Мідні
- △ Цинкові
- Олов'яні
- ▣ Хромові
- ◐ Золото

Нерудні

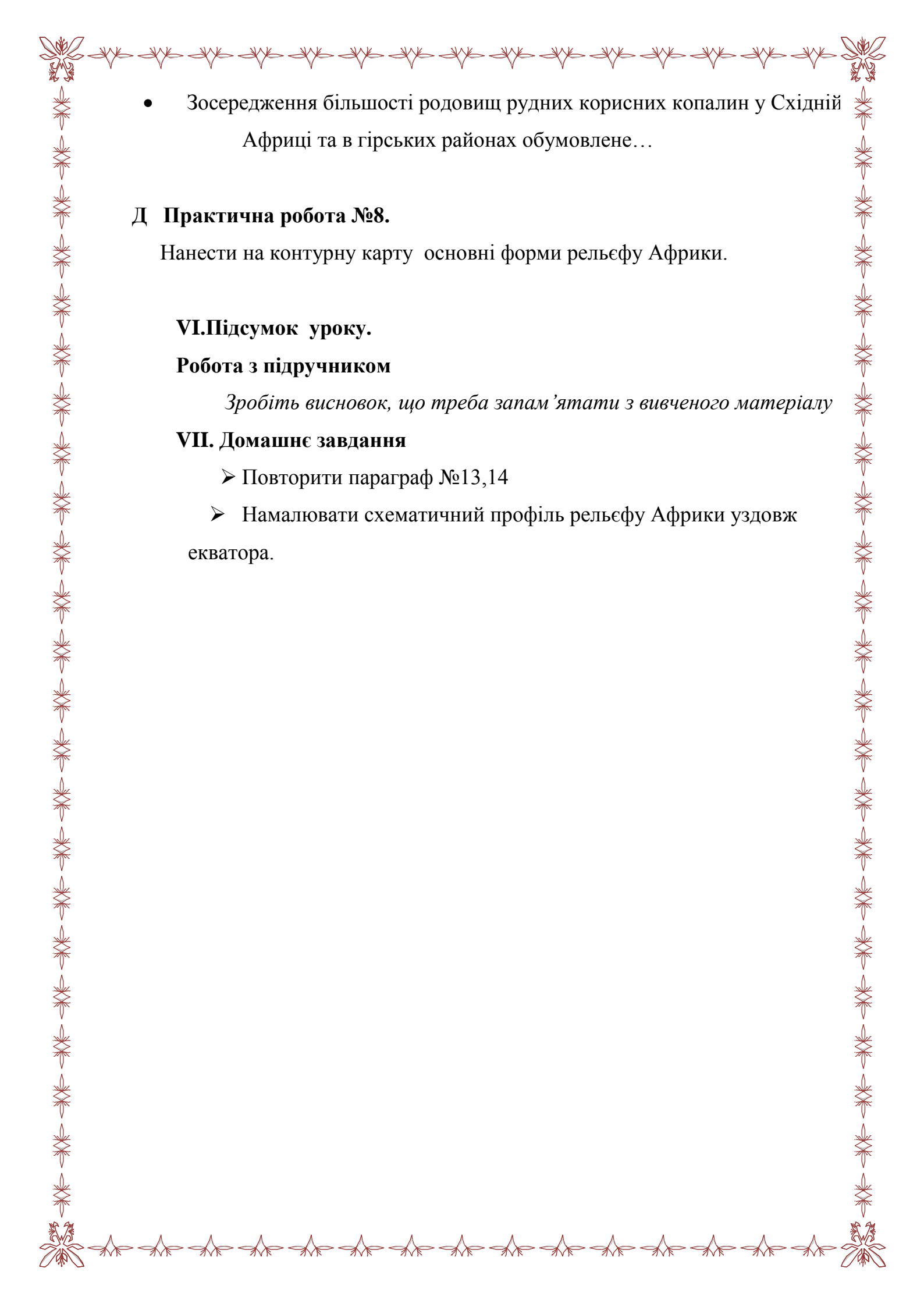
- Кам'яне вугілля
- ▲ Нафта
- △ Природний газ
- Фосфорити

В Практикум

Робота з контурними картами(розміщення корисних копалин на континенті)

Г Вправа «Заверши відповідь»

- В основі більшої частини материка Африка лежить така тектонічна структура...
- Серед форм рельєфу Африки переважають височини та плоскогір'я, що пояснюється...
- Значну роль в утворенні дрібних форм рельєфу Африки відіграють такі зовнішні процеси ,як...

-
- Зосередження більшості родовищ рудних корисних копалин у Східній Африці та в гірських районах обумовлене...

Д Практична робота №8.

Нанести на контурну карту основні форми рельєфу Африки.

VI. Підсумок уроку.

Робота з підручником

Зробіть висновок, що треба запам'ятати з вивченого матеріалу

VII. Домашнє завдання

- Повторити параграф №13,14
- Намалювати схематичний профіль рельєфу Африки уздовж екватора.